

Saulėta, diena 80°, naktį 60.
Saulė teka 6:30, leidžiasi 7:02.

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1736 N. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVIV

Chicago, Ill. — Penktadienis, Rugsėjo-September 15 d., 1972 m.

Kaina 15c

218

AMERIKOS — SOVIETU BIZNIO SUSITARIMAS

KANADIEČIAI RENGIA SI RINKIMAMS, BET DAUGIAU RŪPI LEDO RITULYS

MONTREAL. — Kanados politinės partijos pradėjo rinkimų kampaniją. Rinkimai įvyksta spalio 30 dieną. Premjeras Pierre Elliot Trudeau vėl kandiduoja, kaip liberalų partijos kandidatas. Jo svarbiausias konkurentas yra konservatorių partijos kandidatas Robert Stanfield, kuris pirmoje savo kalboje kito dabartinei vyriausybei už Kanadoje nemažėjantį nedarbą. „Kiekvienam 12 kanadiečių yra tik vienas darbas“, pareiškė konservatorių kandidatas į premjerus.

Stanfordas kandidatavo ir 1968 metais, kada pirmą kartą buvo išrinktas premjeras Trudeau. Jis tada gavo mažiau balsų už Trudeau. Šiame parlamente liberalai turi 147 vietas, konservatoriai — 73, mažesniųjų partijų atstovų yra: naujųjų demokratų — 25, socialinio kredo — 13 ir 2 vietas priklauso nepartiniais atstovams.

Nors nedarbas ir vis kylančios kainos labai rūpi kanadiečiams, paskutiniu metu visą tautą sukrėtė... ledo ritulio žaidimas. Kanada yra ledo ritulio (hockey) tėvynė. Jos geriausi žaidėjai uždirba gerus pinigus ne tik pačioje Kanadoje, bet yra gaudomi ir Amerikos profesionalų klubų.

„Tautinė katastrofa“ — pareiškė Toronto Maple Leafs klubo prezidentas Harold Ballard, kada Kanados profesionalų ledo ritulio rinktinė pralaimėjo prieš Sovietų Sąjungos rinktinę. Ši vieši Kanadoje jau kelios savaitės ir iki šiol labai gerai pasirodė, pirmose rungtynėse sumąsdama kanadiečius 7-3 rezultatu. Toronto „Globe and Mail“ laikraščio sporto reporteris, kuris pranašavo, kad sovietų žaidėjai pralaimės prieš kanadiečių profesionalus visas aštuonias rungtynes, suvalgė, išplėšęs iš puslapio, savo straipsnį, kai pasirodė, jog kanadiečiai bus laimingi, jei laimės nors pusę susitikimų.

Kanados treneris Harry Sindden pareiškė, kad sovietų komanda galėtų laimėti Nacionalinį Ledo ritulio lygį. Pavieniai sovietų žaidėjai yra gerai užgūdinti individualiam žaidimui, o komandiniai jie geriau susižaidę už kanadiečius.

Keista, bet artėjant rinkimams, premjero Trudeau prieštariškai kaltina dabartinę vyriausybę už tokį Kanados ledo ritulio pažėnimimą.

Rumunija gaus Amerikos paskolą

WASHINGTONAS. — Ameriką sutiko padėti Rumunijai išeiti iš žibalo Juodojoje jūroje. Rumunijos teritoriniuose vandenyse. Amerikos Eksporto-Importo bankas duos Rumunijai kreditą. Rumunai išleis Amerikoje virš 3 mil. dol. dugno gręžimo įrengimus ir amerikiečių patarnavimams.

Paskola Rumunijai yra pirmą po penkerių metų pertraukos. Laukiama, kad ir Lenkija gaus Amerikos paskolą. Pirmadienį Amerikon atvyksta Lenkijos užsienio reikalų ministras Stefan Olszowski, kuris tarsis su sekretorium Rogers. Laukiama, kad bus paskelbta apie naujų konsulatų atidarymą. Lenkija atidarys konsulatą New York, o Amerika — Krokuvėje.

Paskola Rumunijai bus penkeriems metams su 6% palūkanų. Įrengimus, technikus ir brėžinius jūros platformai statyti parūpins Offshore Co. iš Houstono, Texas.

IŠ VISO PASAULIO

BELFASTAS. — Britų vyriausybės pastangos sušaukti visų politinių grupių konferenciją, kuri surastų politinį sprendimą šiaurės Airijai, gavo dar vieną smūgį: atsisakė dalyvauti protestantų grupė. Anksčiau prieš konferenciją pasisakė dvi katalikų organizacijos. Dar du vyrai žuvo ir du buvo sužeisti katalikų tavernoje Belfaste. Per trejus metus žuvo 556 žmonės.

TEL AVIVAS. — Karinis Izraelio teismas nuteisė vieną arabą mirti už granatos padėjimą civilių autobuse, kur du keleiviai buvo sužeisti.

SEOULAS. — Abi Korėjos išsiskyrė nebaigusios spręsti klausimų apie išskirtų šeimų sujungimą. Šiaurės Korėja siūlo palitarimus praplėsti į politinę sritį, o pietiečiai pageidauja svarstyti tik šeimų klausimą.

WASHINGTONAS. — Amerikos šalpos čekius gaunančių asmenų skaičius pakilo tarp balandžio ir gegužės mėn. 20,000 žmonių, daugiausia merginų su mažais vaikais. Iš viso šalpą gavo 15,089,000 asmenų.

AUCKLAND. — N. Zelandijoje rinkimai irgi įvyks lapkričio mėn. ir jau prasidėjo kampanija. Tautinės partijos vyriausybę valdo Zelandiją jau 12 metų, tačiau ji turi parlamente tik 44 atstovus, opozicijos darbo partija turi 40.

ROMA. — Italijos komunistų partija paskelbė, kad jos prezidentas ir buvęs sekretorius Luigi Longo jau seniai gydosi netoli Maskvos esančioje ligoninėje. Jis yra 72 metų.

PARYZIUS. — Korespondentai surado Paryžiuje William Taub, kuris sakė esąs Jimmy Hoffa advokatas. Patirta, kad jis niekad advokatu nėra buvęs. Jis atsisakė kalbėti apie savo praeitį.

ROMA. — Vandalų sužalotos Michelangelo Pietos restauravimo darbus bus panaudotas Brazilijos vaškas, vadinamas kar-nauba vaškas, gaunamas iš ypatingos medžio rūšies. Jis pasi-lėps suklijavimo žymes.

Ekonomistas apie vyrų „apetitą“

CARACAS. — Brazilijos ekonomistas Josue de Castro savo paskaitoje Venecueloje, pareiškė, kad žmonijos technologijos pažanga ir žemės turtai gali, gerai administruojant, išmaitinti 10 ar 20 kartų daugiau žmonių, negu jų pasaulyje yra. Jis netiki pranašavimams, kad žmonija gresia krize.

Ekonomistas ir sociologas toliau sako, kad Pietų Amerikoje žmonių augimas yra didesnis kaip kitur dėl dviejų priežasčių. Pirmą — alkani vyrai turi didesnę „lytinį apetitą“, o moterys, kurių dietoje trūksta baltymų, yra vaisingesnės.

Kasdieninis vaizdas Pietų Vietname. Kareivis ant galingo tanko važiuoja į mūšio lauką, o šalia kelių guli tik ką iš mūšio grįžęs jo draugas — nebegyvas.

RUSŲ EKSPORTO PREKĖS: KAILIAI, DUJOS, MISO MEDZIAGA IR ŽYDAI

MASKVA. — Nors sovietų vyriausybė nutarė imti iš išvažiuojančiųjų savo piliečių „švietimo mokesčius“ jau rugpjūčio 3 d., tačiau paprasti sovietų piliečiai apie tuos mokesčius išgirdo tik šią savaitę. Tų mokesčių taisyklės buvo išspausdintos užsienio politikos žurnale „Novoje Vremia“. Piliečiai, kurie emigruoja iš Sovietų Sąjungos turi atsilyginti valstybei už išeitą mokslą. Juo daugiau mokslo gauta, tuo didesnis mokesčiai, siekiant iki 30,000 rublių. Nors teoretškai mokesčius turi mokėti visi emigrantai, praktiškai jie daugiausia liečia žydus, kurie šiuo metu lengviau išleidžiami už kitus.

Šių mokesčių klausimą iškėlė prancūzų socialistai, kuriems sovietų ambasadorius Prancūzijoje Abrasimovas paaiškino, kad mokesčiai reikalingi pristabdant „diversifikuotą amžiaus baudžiamąją“. Ties patys žydai apeliavo ir į sovietų vyriausybę, kad ji atšauktų „diplomatinį mokesčių“. Tie mokesčiai eš per aukštį.

Sovietų žydai mano, kad Kremlius vadai tikisi pasidaryti užsienio valiutos atsargų imdami tuos mokesčius. Pasų ir emigracijos įstaigos tarnautojas pulk. Andrei Verenin pareiškė viename žydui, kuris skundėsi dėl didelių išvažiavimo mokesčių šitaip: „Tegul jūsų Golda Meir neperka Amerikos Fantomų, bet tegul perka sovietų žydus“.

Pirmadienio New York Times išspausdintas laiškas, parašytas Zev Katz, Tarptautinių Studijų centro MIT institute lektoriaus. Jis sako, kad nežiūrint į tokių sovietų mokesčių nemoralumą, jie nėra ir teisingi. Iš sovietų šaltinių, kurie visada gyrėsi, koks pigus yra švietimas Sovietų Sąjungoje, pamaitais duomenimis, jis nurodo, kad universitetų mokslas kainuoja 5,500 rublių, o sovietai reikalauja 12,500. Patys sovietų šaltiniai yra įrodę, kad žmogus, baigęs mokslus, sugrąžina savo darbu valstybei skolą per 5-7 metus. Be to, emigrantai palieka savo butus ir namus.

Laiškas baigiamas tvirtinimu, kad Kremlius žino, jog pinigai švietimo mokesčiams turės ateiti iš užsienio žydų. Tuo pačiu Sovietų Sąjunga šalia savo tradicinių eksportų kailių, dujų, miškos medžiagos, taps originalia naujos prekės — žydų — eksportuotoja.

Uganda grasina internuoti indus

KAMPALA. — Ugandos vyriausybė paskelbė, kad nuo lapkričio 8 d. visi azijatai, kurie dar bus neišvažiuoję į Britaniją, bus kariuomenės sugauti ir uždaryti stovyklose. Vyriausybė kaltina britus, kad jie vilkina savo piliečių išvežimą. Daugumas Ugandos indų ir pakistaniečių tebeturi Britanijos pasus.

Tokie azijatai, kuriems Uganda dar leidžia pasilikti, turi gauti iš įstaigų specialias identifikacijos korteles, kad ir jie nebūtų sukišti į stovyklas, kai kariniai pradės juos gaudyti.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Oficialiai patvirtinta, kad Amerikos kviečių, 15 milijonų bušelių, bus vežama į Kiniją. Ši pati Amerikos kviečių neužsakė, tačiau norėjo jų gauti Prancūzijoje. Viena prancūzų agentūra, pritrūkus savo kviečių, dalį jų užsakė Amerikoje, kuri gaus apie 30 mil. dol.

♦ Senatas 76-15 balsais nutarė apriboti debatus dėl strateginių ginklų susitarimo, kurį prez. Nixonas padarė su sovietų vadais Maskvoje. Kiekvienas senatorius tuo reikalu galės kalbėti tik vieną valandą.

♦ Viet Congas paskelbė atsisaukimą į kovotojus Kambodijoje, ragindamas juos stipriau paspausti vyriausybės jėgas ir užimti sostinę Phnom Penhą.

♦ Popiežius sudavė smūgį „moterų išlaisvinimo“ bylai, pareiškdamas, kad katalikų bažnyčios kunigai galės būti tik vyrai ir tik nevedę. Moterys formaliai negali būti patvirtintos nei leikėjū skaitymo darbams.

♦ Irako prezidentas Al Bakr išvyko į Maskvą tartis dėl pro-sovietinio arabų bloko, į kurį įeity Sirija ir Irakas.

♦ Amerikiečių grupė, vadovaujama prokomunistinių vadovų, išvyko į Hanojų parvežti trijų karo belaisvių, kuriuos Hanojus paleidžia.

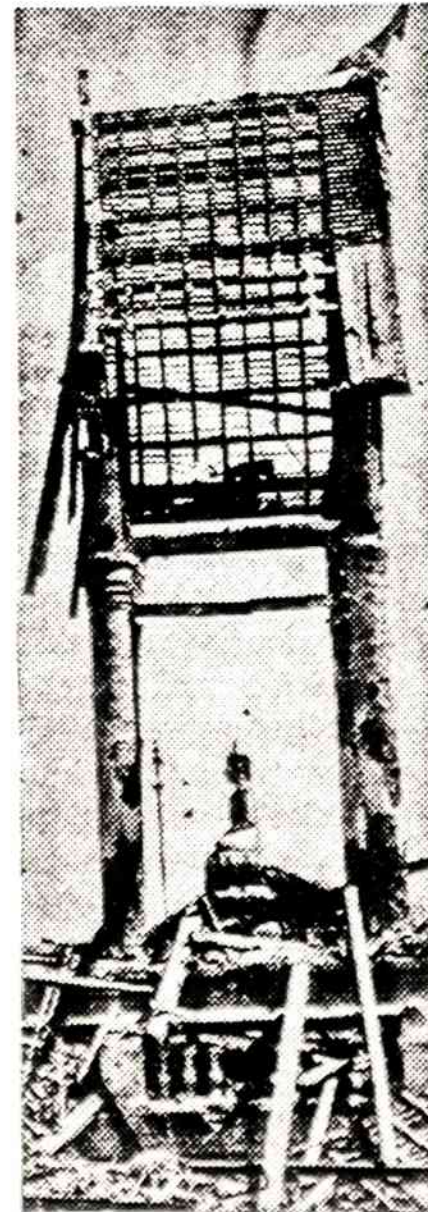
♦ Upės keltuvus Malaizijoje apsvietė ir 20 asmenų prigėrė.

♦ Hollywoodo mirė 77 metų aktorius William Boyd, žinomas kaip kaubojų filmų herojus Hopalong Cassidy.

Karas P. Vietname

SAIGONAS. — P. Vietnamo kareiviai turi nemažai sunkumų Quang Tri mieste, kur tvirtovėje stipriai įsikęs ginas komunistų daliniai. Saigono marinių puolimą pristabdė priešų artilerija. Marinių brigados vadas The Lan pareiškė, kad tvirtovėje yra pakankamai marinių, kurių priekas atgal jau nebeįstums.

Šiaurės Vietnamas paskelbė, kad prie Hanojaus ir Haifongo buvo numušti 6 JAV lėktuvai. Paskutinėmis dienomis lėktuvai padarė kasdien virš 300 skridimų.

Nemirtingasis Buda. Karo audroje prie Kompong — Trabek, Kambodijoje, visa šventykla buvo sunaikinta; išliko tik Budos stovykla nepaliesta.

KISSINGERIO VIZITAS IŠSPRENDĖ SENŲ SOVIETŲ SKOLŲ PROBLEMĄ

MASKVA. — Prezidento patarėjas Kissingeris baigė pasitarimus su Kremliu vadais ir išskrido į Londoną. Paskelbtame bendrame pareiškime sakoma, kad buvo tartasi dėl Europos saugumo, susitarta atnaujinti derybas dėl strateginių ginklų mažinimo ir eventualaus jų uždraudimo ir svarstyti prekybos klausimai. Klausimuose dėl prekybos buvusi padaryta pažanga. Spaudos sekretorius Ziegleris korespondentams Baltuose Rūmuose pareiškė, kad buvo kalbėta ir apie Vietnamą, tačiau to komunikate nėra.

Sirija priima sovietų karo laivus

WASHINGTONAS. — Vyriausybės sluoksnių žiniomis, Sovietų Sąjunga ir Sirija tik ką baigė derybas dėl Sirijos saugumo sustiprinimo. Sovietai pažadėjo Sirijai modernių lėktuvų Mig-21 ir Sam-3 gynybos raketų, o Sirija davė sovietams leidimą statyti karinio uosto įrengimus Latakijos ir Tartus uostuose, prie Viduržemio jūros.

Šie uostai sovietams bus naudingi po karinio personalo išvažymo iš Egipto. Nors sovietų karo laivai vis dar naudojami Egipto Aleksandrijos, Mersa Matruh ir Port Saido uostais, tačiau sovietų personalas iš laivų remonto dirbtuvių ir atsarginių dalių sandėlių yra išvežamas.

Sirijos karinė aviacija turi apie 100 senesnio modelio Mig-21 ir apie 50 priešlėktuvinių Sam raketų. Sirija norėtų gauti Sam-3 raketų ir Mig-31J modernių lėktuvų, kurių iš Maskvos yra gavusios tik Varšuvos pakto valstybės. Net ir šiaurės Vietnamas negavo Sam-3 raketų.

Dar nežinia, ar iš Egipto išvežama Tu-16 lėktuvų eskadrilė, gaus prieglaudą Sirijoje. Tie lėktuvai dažnai iš Egipto bazių skraidydavo virš Amerikos Vitojo laivyno Viduržemio jūroje. Tu-16 yra gerai raketomis ginkluoti žvalgybos bombonešiai. Žvalgyba jau pastebėjo, kad viena Sirijos aviacijos bazė didina savo pakilimo takus.

Vliko Tarybos nepapr. posėdis

Vliko Taryba papildyta dviem naujais — jaunais nariais. Vliko Taryba savo nepaprastame posėdyje, įvykusiame rugsėjo 9 d. patvirtino Vliko Pirmininko dr. J. K. Valiūno pasiūlytus du kandidatus į Valdybą. Tuo būdu, iš Valdybos senesniai pasitraukus Romui Keziui ir dr. Broniui Nemickui naujais nariais patvirtinti Vytautas Bronislavas Radzivasas (27 m. amž.) ir Antanas Vytautas Razgaitis (25 m. amž.).

Vliko Valdybą šiuo metu sudaro: pirmininkas dr. J. K. Valiūnas, J. Audėnas, St. Dzikas, dr. J. Puzinas, V. B. Radzivasas, A. V. Razgaitis ir J. Valaitis.

Abu naujieji nariai turi mokslinius magistrų laipsnius — Radzivasas iš inžinerijos (Manhattan College New York) ir Razgaitis iš matematikos (Ohio valst. universitete). Jie abu siekia daktaro laipsnio ir abu ateitininkų veikėjai. Radzivasas yra Lietuvos Fronto Bičiulių kandidatas, o Razgaitis — paties Vliko pirmininko parinktas.

Tarybos nepaprastai sesijai pirmininkavo J. Pažemėnas, Lietuvių Vieniybės Sąjūdžio atstovas, sekretorium buvo J. Valaitis.

Didžiausią spaudos dėmesį sukėlė komunikato žodžiai apie prekybą. Jau skelbiama, kad sovietai pažadėjo sumokėti Amerikai iš II-jo Pasaulinio karo likusią skolą, apie 500 mil. dol. Už tai Amerikos vyriausybė pažadėjo Maskvai naujų kreditų. Spauda iš Maskvos šaltinių patyrė, kad sovietų skola bus mokama dalimis iki ateinančio šimtmečio pradžios. Prezidentas Nixonas bandys gauti kongreso pritarimą suteikti Sovietų Sąjungai „favoritinės valstybės statusą“. Tuo atveju, Amerikos bankai galės skolinti Maskvai pinigų.

Washingtono kalbama, kad netolimoje ateityje bus derybos dėl smulkių prekybos santykių detalių, tačiau Kissingerio atsilankymas pralaužęs storesnius lėdus.

Amerikos žydai šia proga spaudžia kongresą neduoti sovietams jokių lengvatų, kol Maskva neatsauks uždėtų „švietimo mokesčių“. Sen. Ribicoff, sen. Javits ir kiti yra nusistatę nepraleisti senatės Amerikos nuolaidų sovietams.

Tass agentūra paskelbė, kad vyriausybė davė leidimą amerikiečių Occidental Petroleum Corp. steigti Maskvoje savo įstaigą. Iki šiol tokią įstaigą Maskvoje turėjo tik Pullman, Inc., kurios šaka planuoja liejyklą sovietų sunkvežimių fabrikui prie Kama upės. New Yorko biržoje, sužinojus apie Kissingerio pasitarimų rezultatus, pakilo akcijos. Amerikos biznierių seniai svajojama apie biznį su sovietais. Stebėtojai sako, kad tas biznis turės nugalėti dar daug kliūčių. Sovietų sistemoje bizniantai yra nelengva. Sovietai negerbia „copyrights“ ar „trade-marks“. Slaptumo atmosferoje neįmanoma patikrinti produkcijos kiekio, kainų ar pelnų. Amerikiečiai pripratę prie greitos komunikacijos, biznio mašinų, patyrusių sekretorių ir laisvo važinėjimo, turės sovietų miestuose daug sunkumų.

Kinija perka Amerikos kviečius

WASHINGTONAS. — Šiandien sostinėje laukiama paskelbimo apie susitarimą su Kinija, kuri norinti pirkti Amerikos kviečių. Žinia apie tas derybas paskelbė Kansas City javų pramonės žurnalas. Jo žiniomis, Kinija perka apie 500,000 tonų Amerikos kviečių. Vakar žemės ūkio sekretorius Earl Butz turėjo pasirodyti Atstovų Rūmų žemės ūkio komitete. Buvo laukiama jo oficialaus pranešimo apie susitarimą su Kinija.

Lietuvos Socialdemokratų Partijos atstovas. (E)

CAMDEN. Plėšikas įsilaužė į Camdeno taverną, pavogė 500 dol. pinigų, 900 dol. vertės gėrimų ir taverną saugojusį vilkinį šunį.

DR. JUOZUI BORTKEVIČIUI-BARTKUI 75 METAI AMŽIAUS

Gimė 1897 m. rugsėjo mėn. 18 d. Raseinių aps., Šiluvos vals., Sodeikių vienk. Tėvai Petras ir Julija Bortkevičiai nuosavos žemės neturėjo, jį nuomodavo. Iš Sodeikių persikėlė į Padubysio vals. Barsukynės vienk. Čia vieta graži, žemė gera. Netoliese Kiaunorių bažnytkaimis. Sūnui Juozui augant, tėvelis ėmė iš elementoriaus mokyti abėcėlės. Deja, neilgai teko džiaugtis tėvelio meile, nes 1906 m. nuo šiltinės pasimirė. Motina su Juozuku vėl grįžo gyventi į Šiluvos valsčių.

Po tėvo mirties, motinos rūpestis buvo kaip nors sūnų leisti į mokslo. Šiluvoje buvo tik viena pradžios mokykla, perpildyta mokiniams. Reikėjo samdyti privačius mokytojus. Vieną žiemą mokė dėdė Kostas Gorodeckis, o kitą G. Petkevičaitė. Taip per dvi žiemas Juozukas buvo parengtas ir 1909 m. išlaikė egzaminus į Šiaulių Gimnazijos parengiamąją klasę. Gimnazijoje jam mokslas sekė gerai.

Po 1905 m. revoliucijos caro valdžia sušvelnino Lietuvos krašto rusifikaciją. Nuo 1910 m. Šiaulių Gimnazijoje buvo leista mokyti ir lietuvių kalbos. Tos pamokos buvo neprišalomos. Kas jas lankė, turėjo atskirai primokėti. Senelės F. Hulevičienės paragintas tas lietuvių kalbos pamokas lankė ir Juozas Bortkevičius.

Gyvendamas Šiauliuose pažinojo kai kuriuos anų laikų

visuomenės veikėjus — Lansbergį — Zemkalinį, Dūmą atstovą ūkininką Pavilį, Grišnių, mokytoją Jadvygą Juškytę ir kit. Kartais Juozas lankydavosi Šiaulių m. veikusių draugijoje "Varpas".

Gerai mena, kaip 1908 m. motina buvo nusivedusi į Šiluvos miestelį, kur špitolės salėje matė surengtą vaidinimą. Po vaidinimo choras ir publika stovėdami sugiedojo "Lietuva Tėvynė mūsų. Ši giesmė jauną gimnazistą sudomino.

Juozukas domėjosi ir kitais gyvenimo įvykiais. Būdamas 4 klasėje, pradėjo verstis privačiomis pamokomis. Mokė silpniausius mokinius už mažą atlyginimą. Šiaulių gimnazijoje mokslas buvo aukštai pastatytas. Ją baigę abiturientai lengvai išlaikydavo egzaminus į Rusijos universitetus.

Pirmą lietuvišką laikraštį Juozas matė ir skaitė. Tai buvo "Šaltinis". Kas ir kur jį leido bei spausdino — nežinojo.

1914 m. kilo pirmas pasaulinis karas tarp Vokietijos ir Rusijos. 1915 m. vokiečių kariuomenė artėjo prie Šiaulių. Tuo metu mokyklose vyko baigiamieji egzaminai. Juozas, nespėjęs įsigyti brandos atestato, su kitais išvyko į Rusiją. Apsistojo Vitebske, baigė laikyti egzaminus, išgydymas brandos atestatą. Nuvyko į Vologdos guberniją pas dėdę miškininką. Gavo darbą mal-

DR. JUOZAS BARTKUS

kų sandėlyje. Susitaupęs šiek tiek pinigų išvyko į Maskvą medicinos studijuoti.

Iki 1917 m. revoliucijos baigė 6 semestrus. Revoliucijos metu Maskvoje gyvenimas buvo prastas. Sužinojęs, kad Lietuva pasiskelbė nepriklausoma valstybe, 1918 m. gegužės mėn. per žaliąją sieną grįžo Lietuvon. 1919 metais apsigyveno Kaune ir gavo darbą Žemės ūkio M-oje. Iš Kauno buvo perkeltas į Raseinius, o iš čia į Kretingą. Darbas buvo malonus. Reikėjo prižiūrėti, kad likusi be savininkų žemė būtų apsėta ir būtų maisto. Čia bedirbant prasidėjo bermontai. Telšių komendantūra organizavo dalinius, bet neturėjo ginklų. Juozas Bortkevičius iš vokiečių parūpino 200 šautuvų ir šovinių, kuriuos pristatė į Telšius.

Taip besidarbuodamas sužinojo, kad Kaune prie Aukštųjų Mokslo Kursų veikia Medicinos skyrius. Atsisakė nuoturtos tarnybos ir išvyko į Kauną baigti studijų. Gavo Krašto Apsaugos M-ojos stipendiją. Atlikęs Karo mokykloje 6 savaitių stažą buvo pakeltas į karo mediko leitenanto laipsnį. Vėliau dirbo 4 ir 5 pėst. pulkuose gydytoju. 1921 m. baigė medicinos studijas, o 1923 m. išlaikė valstybinius egzaminus ir gavo medicinos gydytojo teises.

Tais pačiais metais sukūrė šeimos židinį su Eugėja Čekavičiene, daktaro Karolio Čekavičiaus našle. Turėdamas gydytojo diplomą, 1923 m. pasitraukė iš kariuomenės ir apsigyveno Zubiškių dvare. Vertėsi privačia gydytojo praktika.

1924 m. buvo pakviestas į Gelvonių vidurinę mokyklą mokytoju. Dėstė gamtos mokslą, higieną. Lietuvos geografiją ir matematiką. 1928 b. buvo paskirtas Ukmergės Apskrities gydytoju. Kartu buvo gimnazijos, kalėjimo ir amatų mokyklos gydytojas. Prižiūrėjo ir apskrities ligoninę. Belankydamas ligonius buvo apsikrėtęs dėmėtąja šiltine, nuo kurios vos išsigelbėjo. Ši vietovė buvo gerokai surusėjusi ir aplenkėjusi. Dėl svaros ne-

silaikymo kartais tekdavo neteisme kelti bylas.

1939 m. pavasarį buvo perkeltas į Šiaulius Apskrities gydytojo pareigoms. Pagal Vyriausybės išleistą įstatymą, atlietuvinio savo pavardę iš Bortkevičiaus į Bartkų. Šiaulių Apskrities gydytojo pareigose neilgai teko būti, nes 1940 m. Lietuvos okupacija ir naujas Sveikatos ministras žydas Dr. Koganas atleido jį iš pareigų. Vėliau paskyrė Joniškio ir kartu Šiaulių apskr. sanitarijos inspektoriumi. Šiose pareigose darbas buvo nemalonus. Naujos įmonės vadovybės nekreipdavo dėmesio į nurodymus. Be to, neturėjo nuolatinių gyvenamos vietos, todėl 1941 m. išvengė išvežimo į Sibirą.

Vokiečių okupacijos metais vėl buvo grąžintas į Šiaulių apskrities gydytojo pareigas. 1944 m. rusų kariuomenei artėjant prie Lietuvos Dr. Juozas Bartkus su šeima pasitraukė į Vokietiją. Vėliau persikėlė į Austrijos sostinę Vieną. Rusams artėjant prie Vėnos, grįžo Vokietijon. Teko gyventi Halėje, Turingijoje, Wiesbadene ir Kasselyje. 1945 m. pasibaigus karui, višose stovyklose organizavosi vaikų darželiai, pradžios mokyklos, gimnazijos ir įvairūs kursai. Toms visoms mokslo įstaigoms tvarkyti. Centrinis Lietuvių Tremtinių B-nės Komitetas sudarė švietimo Valdybą, kurioje nariu buvo ir Dr. J. Bartkus. Jam buvo pavesta programų sudarymas, mokytojų cenzas, moksleivių fizinis ugdymas, sveikatos reikalai ir t. t.

Be to, Kaselio stovykloje buvo paskirtas Vyr. gydytoju. Šios pareigos buvo sunkios, nes turėjo susidurti su artėjantios emigracijos klausimais. Į Kanadą jau buvo leidžiama įvažiuoti tik geros sveikatos vyrams t. y. darbo jėga. Stovykloje buvo ligonių ir paliečių. Ruošiant emigracijos bylas, reikėjo daug padirbėti, kad išsaugoti savo žmones nuo užkliuvimo dėl sveikatos. Darbo turėta daug, bet ir rezultatai buvo geri. Daugelis išvyko su silpnėsne sveikata.

Švietimo Valdybos darbe išbuvo iki 1948 m. pabaigos. 1949 m. pradžioje atvyko į Ameriką ir apsigyveno Chicagoje. Įsikūrimo sąlygos buvo sunkios. Pradžioje gavo darbą laboratorijoje su 100 dol. mėn. Vėliau ligoninėje atliko internshipą. Kai sūnus Eugenijus baigė studijas, gyvenimo sąlygos pagerėjo, nes padėjo išlaikyti šeimą. Tada Dr. Juozas Bartkus pasitraukė iš darbo ir ėmė ruošti egzaminams. Po intensyvaus 16 mėn. darbo, 1953 m. išlaikė egzaminus ir pradėjo verstis privačia gydytojo praktika, kurioje ir šian-

PL Jaunimo kongreso nutarimai (5)

LIETUVIŠKO ŠVIETIMO IR KULTŪRINĖS VEIKLOS REIKALAI

P. STRAVINSKAS

Penktuoju savo nutarimu ("Lietuviško švietimo reikalai") Jaun. kongresas iškelia daug gerų idėjų ir duoda kompetentingiems PLB ir kraštų LB organams pasiūlymų pasirūpinti mūsų jaunimo lietuviškuoju švietimu, o šeštoju ("Kultūrinės veiklos reikalai") sugestijuoja teikti pagalbą mūsų jaunimui, gyvenančiam neturtinguose kraštuose, skatinant jo kultūrinę veiklą.

Tų idėjų ir sugestių ypač gausu nutarime švietimo reikalui. Jų visų čia nekartosiu. Pasisakysiu tik dėl tų, kurios mano nuomone, yra svarbesnės ir dėl to reikalingos didesnio dėmesio, taip pat dėl tų, kurias man atrodo sunkiai beįgyvendinamos.

1) Dėl kalbos kursų mišrių šeimų "lietuviškos dalimis".

Penktame nutarime siūloma

kreipti ypatingą dėmesį (tik nurodoma, kam tas siūlymas adresuojamas) į lietuvių kalbos kursų ruošimą mišrių šeimų "lietuviškai daliai"...

Nejaugi atsiranda tokių lietuviškų kolonijų, kur yra tiek daug mišrių šeimų ir jų "lietuviškų dalių", kad tos "dalys" galėtų net lietuvių kalbos kursus užpildyti? Gal čia kiek perdėta.

Antra, neįsivaizduoju, kad tos "lietuviškos dalys" jau tiek būtų persiėmusios lietuvių kalbos išmokimo reikalu, jog tokius kursus lankytų. Kažin, ar nebūtų geriau mišrių šeimų "lietuviškos dalimis" išmokyti lietuvių kalbos iš jų "lietuviškų dalių". Man yra žinomas jau ne vienas atvejis, kada nelietuviškos lietuvių arba nelietuvių, ištekėjusi už lietuvių, išmoka lietuviškai iš "lietuviškos dalies". Netgi ir

vaikus tada gražiai išmoko lietuviškai kalbėti.

2) Dėl lietuvių kalbos mokymosi iš knygų, plokštelių, iš magnetofoninių juostų ir pan.

Siūloma tokias lietuvių kalbos mokymosi priemones paruošti ypač vokiečių, ispanų ir portugalų kalba.

Siūlymas geras. Jis turėtų būti nedelsiant vykdomas. Tokie čia geri ir vykdytini taip pat kiti panašūs siūlymai, daug pvz. dėl lietuvių kalbos vadovėlių paruošimo, dėl lietuvių-ispānų, lietuvių-portugalų kalbų žodynų išleidimo ir pan. Reik ir su šiuo siūlymu sutikti.

3) Dėl finansinio parėmimo jaunimo kultūrinės veiklos.

Siūloma veikiantiems lietuvių fondams remti lietuvių jaunimo kultūrinę veiklą, ypač neturtinguose kraštuose.

Siūlymas geras, tik gal reikėjo kiek konkrečiau nurodyti reikalingus finansininkai paremti to jaunimo kultūrinis darbus. Aukotojai visuomet yra dosnesni, kai žino, kokiam tikslui, ko-kiam geram darbiui paremti au-ka skiriama.

Dr. KAZYS GRINIUS

ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazio Grinius Komitetas. Knygą galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant paštu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neįrišta) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago 8, Ill.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielins, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 pusl.	\$6.00
K. Bielins, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 pusl.	\$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įrišta, 431 pusl.	\$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 pusl. įrišta — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00; II dalis, 225 pusl., įrišta — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 p.	\$5.50
Juozas Liudžiūnas, RAŠTAI, 250 pusl.	\$3.00
P. Liudžiūnienė, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDŽIŲ, 88 pusl.	\$1.00
S. Michelonas, LIETUVIŲ IŠEIVIJŲ AMERIKOJE, 297 p. įrišta — \$5.00, minkštasis viršelis — \$4.00	\$4.00
Dr. V. Sruegienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrišta 968 pusl., dabar tik	\$10.00

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS.

Taupymo indėliai Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60606

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

— SAVE AT — Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK ROAD — CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanuskas, President Phone 847-7747

6% ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE 2 YEAR MATURITY
Paid and Compounded QUARTERLY
5% REGULAR PASSBOOK ACCOUNT
NOW INSURED TO \$20,000.

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleks. Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugia, 43 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veikusių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, laisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasiųsti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-4100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months. \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsienioose:	
metams	\$23.00
pusei metų	\$13.00
vienam mėnesiui	\$3.50
Naujienuos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Beteisiai Sovietų Sąjungos piliečiai

Rusų okupuotose ir pavergtuose Europos ir Azijos kraštuose minima Sovietų Sąjungos įsteigimo 50 metų sukaktis. Kai prieš porą metų Sovietų Sąjungos valdytojai ištraukė paskutinį darbininkų prakaito lašą Lenino gimtadienio proga, taip dabar jie bando priversti visus lenktyniauti ir sparčiau dirbti už pačius spartuolius. Valdovai žino, kad be prievartos iš pačių viršūnių, Rusijoje nebus ne tik pašaro, bet ir duonos riektės.

Nutarimas paminėti Sovietų Sąjungos įkūrimo sukaktį buvo padarytas praėjusiais metais. Ten pat Brežnevas paminėjo, kad kiekvienas įtakingesnis partijos narys turi panagrinėti vieną svarbesnį klausimą. Antanas Sniečkus, pirmasis Lietuvos komunistų partijos centro komiteto sekretorius, pasidžiaugė rusų jam suteikta Sovietų Sąjungos pilietyste. Jis parašė ilgiausią penkių skilčių straipsnį, kuris pavadintas "Didžiosios Tarybų Sąjungos pilietis". Pacitavęs Lenina ir paminėjęs Kalinina, Sniečkus pradeda pasakoti, ką lietuviai laimėjo iš tos "sovietinės pilietybės". Išvardinęs "Lietuvos proletariato", darbininkų ir net darbo žmonių "laimėjimus", apie Lietuvos valstiečius jis šitaip rašo:

"Lietuvos valstietis, dar neseniai vilkęs jungą, kentęs skurdą ir beteisiskumą, šiandien yra pilnateisio gimtojo krašto, laukų ir savo likimo šeimininkas, aktyvus miesto darbininko bendražygis, sprendžiant visas šalies problemas". (Tiesa, 1972 m. rugs. 9 d. 2 psl.)

Daugiau melo vargu kas galėtų sutraukti į vieną nedidelį paragrafą. Šiuo atveju Sniečkus sumušė visus rekordus. Vargu Goebbelsas galėtų daugiau neteisybės pasakyti viename skakinyje. Sniečkus labai gerai žino, kad net Lietuvos komunistų partijos centro komitetas negali daryti jokio svarbesnio sprendimo be okupanto žinios, o jis čia pasakoja, kad Lietuvos valstietis turi teisę spręsti "visas šalies problemas".

Greta esančioje Gudijos "tarybinėje" respublikoje "komunistų" partijai ilgus metus "šalies problemas sprendė" Sniečkui labai gerai pažįstamas Ivanas Mašerovas. Nesukubojęs jis prižiūrėti trąšų išbarstymo, kai svarbias "šalies problemas" pradėjo spręsti Brežnevas. Jis ir patį Mašerovą pavarė. Sniečkus žino, kad viskas sprendžiama Maskvoje, ne Minske ir ne Vilniuje.

Jam taip pat labai gerai žinoma, kad visos svarbesnės Lietuvos problemas sprendžia rusas, o ne lietuviai.

JONAS BERTASIUS

AR AMERIKOJE YRA LIETUVISKŲ KOMUNISTŲ

(Tęsinys)

Mažesnėse stotelėse, traukiniuose sustojus, palei traukinį bėgiojo berniukai, kurie iš po rūbo rodydami didesnį ar mažesnį pieno butelį siūlė keleiviams maičyti į baltą duoną. Tik vienoj stotelėje mačiau, kaip keleivis iš 2 barankas iškeitė butelį pieno. Matėsi su kokių džiaugsmu berniukas šokinėdamas ir kitiems savo draugams rodydamas, čiupo vieną iš jų tuojau valgyti.

Paciame Minske krautuvų vaizdas taipgi menkoks. Krautuvų vitrinose reklamuojamų prekių vaizdas menkas. Mačiau duose gaudelio krautuvų žmonių didesnes ar mažesnes eiles. Vaikščioldamas po krautuves norėjau žiemai nusipirkti šiltą su ausinėmis kepurę ir šiltus batus, bet mano skoniui tinkamų taip ir neradau.

Galop sumaniau nusipirkti elektrinę mašinėlę plaukams kirpti. Reikiamoj krautuvėje paklausius gavau atsakymą: "rasprodano — išparduota". Išėjau iš krautuvės už kampo mane pasivijo nepažįstamas žmogus ir iš po skverno parodė plaukams kirpti mašinėlę, siūlydamas man ją pirkti, bet bijodamas įsivelti į nežinomą situaciją atsakiau pirkti. Taip ir sugrįžau iš Baltgudijos sostinės nieko nenusipirkęs ir išsivežęs skurdų vaizdą, po 20 metų rūpestių liaudies gerove, apie kurios programą nuolat buvo kalbama ir rašoma.

Sakoma, kad žmogų gyvenimas moko, taip lygiai ir aš, kuomet to tikrojo komunizmo nebuvau

matęs, o prisiklausęs visokių pasakojimų ir propagandos, buvau linkęs manyti, kad vis tik negali viskas būti tik melas ir propaganda, o daugiau ar mažiau turi būti ir tikrovės. Be to galvoju, jeigu S. Sąjungoje yra panaikintas kapitalizmas ir valdžia rūpi tik darbo žmonių gerove, tai per tuos 20 metų savaimė turėjo būti padaryta daug darbo žmonių gerovei pakelti palyginant su tuo, kas buvo carų viešpatavimo laikais. Tuo labiau buvau liudininkas ir pats išgyvenau nepriklausomos Lietuvos ekonominio gyvenimo metus iš metų augimą, tuo labiau, kad Lietuva savo ištekliais buvo tik nykštukas, lyginant su S. Sąjunga.

Štai Vilniuje įsikūrusių Lietuvių, tarnautojų tarpe nebuvo nė vieno ruso. Buvo priimta tik keiliosios lenkų, kurie stebėtinai greit išmoko rašyti lietuviškai.

I 1940 metų galą ateina pas mane į centrą raštingas vienas rusas su raštu, kad jis yra paskirtas Vilniaus Lietūkio vice-direktoriaus pareigoms. Atpažinau, kad tai buvo tas pats rusas, kuris man pasitiko Adutiškyje, kuomet ten su prekybos komisariu M. Grigoraušku, buvome nuvažiavę mokintis prekybos, kaip geriausiai pasitarnauti darbo liaudžiai.

Iš ilgesnio pasikalbėjimo negalėjau susidaryti įspūdžio, kurį darbo sritį jam pavesti. Be to, iš kalbos jautėsi, kad žmogus labai riboto ir siauro išsilavinimo. Reikėjo su esama padėtimi sutikti ir davus centro kontoroje atskirą kambarį, pavedžiau rūpinintis transporto reikalais, kad savo laiku gauti vagonai būtų iškrauti ir laiku gauti prekių užsakymai būtų išpildyti. Tāt vienas transporto reikalas buvo naujo vice-direktoriaus žinioje.

Tačiau, kuomet partijai prireikė mane iš direktoriaus pareigų nušalinti, tai rado vienintėlę priežastį, kad ne visi vagonai reikiamu laiku buvo iškrauti ir man atsidūrus teisme, buvau nušalintas 10 metų kalėjimo. Kuomet teisme aiškinau, kad transporto reikalai yra tvarkomi vice-direktoriaus, tai teisėjai man griežtai pasakė, kad einant Sovietų įstatymais už viską atsako vyriausiasis organizacijos direktorius.

Grįžtant prie naujai paskirto vice-direktoriaus, vieną ankstyvą rytą apie 5 val. nuvažiauju į viešbutį, kuriame jis buvo apsigyvenęs, perduoti jam skubiai gautą įsakymą pasiūsti reikiama kiekį vagonų su grūdais į vieno miestelio malūną.

Įėjus vidun, pamaciau savo padėjėją užsimetęs savo dieninį odinį puspaltį, iš po kurio buvo matytis apatiniai baltiniai, kurie tikriausiai buvo bent 4-5

metus, o prisiklausęs visokių pasakojimų ir propagandos, buvau linkęs manyti, kad vis tik negali viskas būti tik melas ir propaganda, o daugiau ar mažiau turi būti ir tikrovės. Be to galvoju, jeigu S. Sąjungoje yra panaikintas kapitalizmas ir valdžia rūpi tik darbo žmonių gerove, tai per tuos 20 metų savaimė turėjo būti padaryta daug darbo žmonių gerovei pakelti palyginant su tuo, kas buvo carų viešpatavimo laikais. Tuo labiau buvau liudininkas ir pats išgyvenau nepriklausomos Lietuvos ekonominio gyvenimo metus iš metų augimą, tuo labiau, kad Lietuva savo ištekliais buvo tik nykštukas, lyginant su S. Sąjunga.

Štai Vilniuje įsikūrusių Lietuvių, tarnautojų tarpe nebuvo nė vieno ruso. Buvo priimta tik keiliosios lenkų, kurie stebėtinai greit išmoko rašyti lietuviškai.

I 1940 metų galą ateina pas mane į centrą raštingas vienas rusas su raštu, kad jis yra paskirtas Vilniaus Lietūkio vice-direktoriaus pareigoms. Atpažinau, kad tai buvo tas pats rusas, kuris man pasitiko Adutiškyje, kuomet ten su prekybos komisariu M. Grigoraušku, buvome nuvažiavę mokintis prekybos, kaip geriausiai pasitarnauti darbo liaudžiai.

Iš ilgesnio pasikalbėjimo negalėjau susidaryti įspūdžio, kurį darbo sritį jam pavesti. Be to, iš kalbos jautėsi, kad žmogus labai riboto ir siauro išsilavinimo. Reikėjo su esama padėtimi sutikti ir davus centro kontoroje atskirą kambarį, pavedžiau rūpinintis transporto reikalais, kad savo laiku gauti vagonai būtų iškrauti ir laiku gauti prekių užsakymai būtų išpildyti. Tāt vienas transporto reikalas buvo naujo vice-direktoriaus žinioje.

Tačiau, kuomet partijai prireikė mane iš direktoriaus pareigų nušalinti, tai rado vienintėlę priežastį, kad ne visi vagonai reikiamu laiku buvo iškrauti ir man atsidūrus teisme, buvau nušalintas 10 metų kalėjimo. Kuomet teisme aiškinau, kad transporto reikalai yra tvarkomi vice-direktoriaus, tai teisėjai man griežtai pasakė, kad einant Sovietų įstatymais už viską atsako vyriausiasis organizacijos direktorius.

Grįžtant prie naujai paskirto vice-direktoriaus, vieną ankstyvą rytą apie 5 val. nuvažiauju į viešbutį, kuriame jis buvo apsigyvenęs, perduoti jam skubiai gautą įsakymą pasiūsti reikiama kiekį vagonų su grūdais į vieno miestelio malūną.

Įėjus vidun, pamaciau savo padėjėją užsimetęs savo dieninį odinį puspaltį, iš po kurio buvo matytis apatiniai baltiniai, kurie tikriausiai buvo bent 4-5 metus, o prisiklausęs visokių pasakojimų ir propagandos, buvau linkęs manyti, kad vis tik negali viskas būti tik melas ir propaganda, o daugiau ar mažiau turi būti ir tikrovės. Be to galvoju, jeigu S. Sąjungoje yra panaikintas kapitalizmas ir valdžia rūpi tik darbo žmonių gerove, tai per tuos 20 metų savaimė turėjo būti padaryta daug darbo žmonių gerovei pakelti palyginant su tuo, kas buvo carų viešpatavimo laikais. Tuo labiau buvau liudininkas ir pats išgyvenau nepriklausomos Lietuvos ekonominio gyvenimo metus iš metų augimą, tuo labiau, kad Lietuva savo ištekliais buvo tik nykštukas, lyginant su S. Sąjunga.

Štai Vilniuje įsikūrusių Lietuvių, tarnautojų tarpe nebuvo nė vieno ruso. Buvo priimta tik keiliosios lenkų, kurie stebėtinai greit išmoko rašyti lietuviškai.

I 1940 metų galą ateina pas mane į centrą raštingas vienas rusas su raštu, kad jis yra paskirtas Vilniaus Lietūkio vice-direktoriaus pareigoms. Atpažinau, kad tai buvo tas pats rusas, kuris man pasitiko Adutiškyje, kuomet ten su prekybos komisariu M. Grigoraušku, buvome nuvažiavę mokintis prekybos, kaip geriausiai pasitarnauti darbo liaudžiai.

Iš ilgesnio pasikalbėjimo negalėjau susidaryti įspūdžio, kurį darbo sritį jam pavesti. Be to, iš kalbos jautėsi, kad žmogus labai riboto ir siauro išsilavinimo. Reikėjo su esama padėtimi sutikti ir davus centro kontoroje atskirą kambarį, pavedžiau rūpinintis transporto reikalais, kad savo laiku gauti vagonai būtų iškrauti ir laiku gauti prekių užsakymai būtų išpildyti. Tāt vienas transporto reikalas buvo naujo vice-direktoriaus žinioje.

Tačiau, kuomet partijai prireikė mane iš direktoriaus pareigų nušalinti, tai rado vienintėlę priežastį, kad ne visi vagonai reikiamu laiku buvo iškrauti ir man atsidūrus teisme, buvau nušalintas 10 metų kalėjimo. Kuomet teisme aiškinau, kad transporto reikalai yra tvarkomi vice-direktoriaus, tai teisėjai man griežtai pasakė, kad einant Sovietų įstatymais už viską atsako vyriausiasis organizacijos direktorius.

Grįžtant prie naujai paskirto vice-direktoriaus, vieną ankstyvą rytą apie 5 val. nuvažiauju į viešbutį, kuriame jis buvo apsigyvenęs, perduoti jam skubiai gautą įsakymą pasiūsti reikiama kiekį vagonų su grūdais į vieno miestelio malūną.

Įėjus vidun, pamaciau savo padėjėją užsimetęs savo dieninį odinį puspaltį, iš po kurio buvo matytis apatiniai baltiniai, kurie tikriausiai buvo bent 4-5 metus, o prisiklausęs visokių pasakojimų ir propagandos, buvau linkęs manyti, kad vis tik negali viskas būti tik melas ir propaganda, o daugiau ar mažiau turi būti ir tikrovės. Be to galvoju, jeigu S. Sąjungoje yra panaikintas kapitalizmas ir valdžia rūpi tik darbo žmonių gerove, tai per tuos 20 metų savaimė turėjo būti padaryta daug darbo žmonių gerovei pakelti palyginant su tuo, kas buvo carų viešpatavimo laikais. Tuo labiau buvau liudininkas ir pats išgyvenau nepriklausomos Lietuvos ekonominio gyvenimo metus iš metų augimą, tuo labiau, kad Lietuva savo ištekliais buvo tik nykštukas, lyginant su S. Sąjunga.

Štai Vilniuje įsikūrusių Lietuvių, tarnautojų tarpe nebuvo nė vieno ruso. Buvo priimta tik keiliosios lenkų, kurie stebėtinai greit išmoko rašyti lietuviškai.

I 1940 metų galą ateina pas mane į centrą raštingas vienas rusas su raštu, kad jis yra paskirtas Vilniaus Lietūkio vice-direktoriaus pareigoms. Atpažinau, kad tai buvo tas pats rusas, kuris man pasitiko Adutiškyje, kuomet ten su prekybos komisariu M. Grigoraušku, buvome nuvažiavę mokintis prekybos, kaip geriausiai pasitarnauti darbo liaudžiai.

Iš ilgesnio pasikalbėjimo negalėjau susidaryti įspūdžio, kurį darbo sritį jam pavesti. Be to, iš kalbos jautėsi, kad žmogus labai riboto ir siauro išsilavinimo. Reikėjo su esama padėtimi sutikti ir davus centro kontoroje atskirą kambarį, pavedžiau rūpinintis transporto reikalais, kad savo laiku gauti vagonai būtų iškrauti ir laiku gauti prekių užsakymai būtų išpildyti. Tāt vienas transporto reikalas buvo naujo vice-direktoriaus žinioje.

Tačiau, kuomet partijai prireikė mane iš direktoriaus pareigų nušalinti, tai rado vienintėlę priežastį, kad ne visi vagonai reikiamu laiku buvo iškrauti ir man atsidūrus teisme, buvau nušalintas 10 metų kalėjimo. Kuomet teisme aiškinau, kad transporto reikalai yra tvarkomi vice-direktoriaus, tai teisėjai man griežtai pasakė, kad einant Sovietų įstatymais už viską atsako vyriausiasis organizacijos direktorius.

Grįžtant prie naujai paskirto vice-direktoriaus, vieną ankstyvą rytą apie 5 val. nuvažiauju į viešbutį, kuriame jis buvo apsigyvenęs, perduoti jam skubiai gautą įsakymą pasiūsti reikiama kiekį vagonų su grūdais į vieno miestelio malūną.

Įėjus vidun, pamaciau savo padėjėją užsimetęs savo dieninį odinį puspaltį, iš po kurio buvo matytis apatiniai baltiniai, kurie tikriausiai buvo bent 4-5 metus, o prisiklausęs visokių pasakojimų ir propagandos, buvau linkęs manyti, kad vis tik negali viskas būti tik melas ir propaganda, o daugiau ar mažiau turi būti ir tikrovės. Be to galvoju, jeigu S. Sąjungoje yra panaikintas kapitalizmas ir valdžia rūpi tik darbo žmonių gerove, tai per tuos 20 metų savaimė turėjo būti padaryta daug darbo žmonių gerovei pakelti palyginant su tuo, kas buvo carų viešpatavimo laikais. Tuo labiau buvau liudininkas ir pats išgyvenau nepriklausomos Lietuvos ekonominio gyvenimo metus iš metų augimą, tuo labiau, kad Lietuva savo ištekliais buvo tik nykštukas, lyginant su S. Sąjunga.

Štai Vilniuje įsikūrusių Lietuvių, tarnautojų tarpe nebuvo nė vieno ruso. Buvo priimta tik keiliosios lenkų, kurie stebėtinai greit išmoko rašyti lietuviškai.

kaip jam sekėsi naujai įsigytą turtą toliau nugabenti. Soferis grįžo Vilniun.

Kieno rankos valdoma Tarybų Lietuva?

Manau, kad Amerikos "pažangieji" pilnai tiki, nes ir jų spauda primygtinai tvirtina, kad Tarybų Lietuva yra pačių lietuvių tvarkoma ir valdoma.

Štai keletas pavyzdžių.

1) 1940 metais buvo kilęs su manymas krašto vyriausybę perkelti iš Kauno į Vilnių. Tam reikalui aptarti ir reikiamam planui paruošti Vilniuje buvo sušauktas partijos, kariuomenės ir organizacijų atstovų apsitarti mas. Paskirtą valandą susirinkome Bristol viešbutyje, į kurį turėjo atvykti ir prezidentas J. Paleckis. Visi laukiame sustoję koridoriuje.

Galop pasirodė ir J. Paleckis NKVD rusų lydimas. J. Paleckis eidamas koridoriu su visais sveikinosi. Sveikinosi ir su manim. Tada aš jam ir sakau: "Jūs, tiki, kodėl tą Dr. J. Pajaujį laikote kalėjime?" Jis man ir tai pausiaus šniobdamas atsakė: "Viską išbandžiau, bet nieko negelbsti, bandykite jį veikti iš šalies".

Dr. J. Pajaujis A. Smetonos vyriausybės už ruošą sukilimą buvo nuteistas mirties bausme, pakeičiant kalėjimu iki gyvos galvos. Vėliau buvo visai iš Lietuvos išstentas. Tat, rodos, didesnio šniobdamas negalėjo būti.

Kuriam laikui praėjus Dr. J. Pajaujis vis tik buvo iš kalėjimo paleistas, bet stipriai saugumo sekamas.

(Bus daugiau)

Amerikiečiai valgo "sašlavy"

Buvusi garsi aktorė, šiaudien jau 73 metų amžiaus Glorija Swanson pasikalbėjime su spauda pasakė, kad amerikiečiai savo kūnus vartoja vietoje atmatų dežių, kur sumetamos įvairios sąslavos! Amerikiečių didžiausia klaida esanti, kad jie tiki garsinimais ir skambiosio maisto produktų reklamoms.

"Aš tikiu į pasninkavimą. Pasninkas išvalo vidurius pašalindamas iš jo viską, kas nėra būtina. Kaip "plumberio" iraičiai išvalo priskretusius kanalizacijos vamzdžius", sako G. Swanson, kuri vengia valgyti restoranuose ir bet kur važiuodama su saviem vežasi maistą pakrautą šaldytuvą.

"Aš rečiau tevalgau mėsos", sako ji. "Raguotiems yra duodami hormonai, kad greičiau nutuktų; avims duodami chemikalai, kad jų vilna būtų labiau garbanota. Kas nori šitaip užaugintą mėsą valgyti?"

NOVOS PAKRANTĖS

DR. ANTANAS J. GUSENAS

26

Antrajam Pasauliniam Karami dar nepasibaigus, lietuviai jau ėmėsi žingsnių nepriklausomai Lietuvai atstatyti ir savarankiškai savo gyvenimą tvarkyti. Kad lietuviai siekė laisvės, aš jau žinojau Bliuviškiuose. Griškabūdzio apylinkėje patinamui to meto atsiskaitinimui, mano tėvo areštą, Bliuviškių kanceliarijos sudeginimas ir ilgi pasikalbėjimai mūsų ūkyje su įvairiausiais to meto žmonėmis man tai sakė. Aš, aišku, dar buvau mažas, manęs ir pasikalbėjimus neįtraukė, bet kartais nuo karto vieną kitą žodį ir aš nugirdavau. Man buvo aišku, kad tėvas buvo labai griežtai nusistatęs prieš caro valdžią ir jis norėjo, kad lietuviai patys galėtų savarankiškai visus ne tik savo valdžius, bet ir viso krašto reikalus tvarkyti.

Kai tik atsirado vilnys tapti nepriklausomais, mano brolis Bronius išėjo savanoriu. Jis išvyko į Naumiestį, o iš ten, kartu su kitais savo krašto ginti pasiūlytais jaunuoliais išvažiavo į Kauną. Kaune buvo priimtas į Lietuvos kariuomenę, truputį apmokytas ir pasiūstas į frontą prieš Lietuvon besiveržiančią raudonąją armiją. Tiksliai negalėčiau pasakyti, kurioje vietoje, bet man matos, kad jis buvo sužeistas ties Lentvariu. Laimė, kad patys lietuviai savanoriai, kartu su juo buvę priešakinės fronto linijose, suskubo jį dar paimti. Jis buvo nuneštas ir užfontę, kiek apvaisiotas, o vėliau iš Kaišiadorių stoties jis buvo nuvežtas į Kauną.

Pasirodo, kad ta žaizda nebuvo tokia gili. Ligoninėje jis sustiprėjo, greitai atsigavo, o žaizda apgijo. Už kelių savaičių jis buvo paleistas iš ligoninės ir iš savanorių eilių. Tėvas jau anksčiau buvo prašęs jį

grįžti į ūkį, nes jam labai buvo reikalingas darbininkas. Tėvas norėjo nepriklausomai Lietuvos, jis labai daug nepripažino, kai Bronius išėjo savanoriu, bet kai jį sužeidė, tai tada jis susirūpino. Jis norėjo, kad sūnus būtų namie.

Brolis Bronius, išsėjęs iš ligoninės, grįžo į Bliuviškius ir kelias savaites dirbo namie. Bliuviškiuose jis greitai pasitaisė. Gavę gero maisto, oras buvo geras ir galėjo gerai pailsėti.

Bet netrukus Lietuvoje buvo paskelbta jaunų vyrų mobilizacija. Pradžioje jis dar abejojo, eiti jam į karo tarnybą, ar nebeiti. Jam atrodė, kad jis jau buvo savo dalį atitarnavęs. Jis ne tikai pats išėjo krašto ginti pačių pavojingiausių ir kraštiečių labiausiai reikalingu momentu, bet jis buvo fronte ir pirmose fronto linijose buvo sužeistas. Žaizda neturėjo būti labai pavojinga, bet reikia turėti galvoje, kad jauno žmogaus organizmas yra labai gausus ir visokiom nelaimėm yra gana atsparus. Brolis pasitaisė, bet didelio noro grįžti į kariuomenės eiles pas jį nebuvo. Karo tarnyboje jis neturėjo, bet kai patyrė, kad jam paruoštas priminimas, tai jis vis dėlto atsivertė su tėvais ir broliais ir išėjo Lietuvos karo tarnyboje.

Lietuvos kariuomenėje jis, matyt, gerai nesijautė. Jis buvo savanoris, jau dalyvavęs mūšiuose ir net sužeistas, o karišką apmokymą aiškines žmogus mūšiuose visai nedalyvavo. Brolis, matyt, visų įsakymų neklausė. Dar blogiau, jis drįso net atsakinėti iš viršų pakilusiame leitenante. Čia jau įėjo kariškios drausmės lauzynas. Jis buvo atiduotas karių teismui. Teismas, nekreipęs dėmesio į anksčiau jo eitą tarnybą ir sužeidimą, už bausmės lauzyną paskyrė jam tris metus. Tuos tris metus jis turėjo praleisti Varniuose, tuo metu buvusiam drausmės batalijone.

Visa tai suprantama. Jeigu jis jau buvo nedrausmingas, tai galėjo jį ir nubauti. Bet kas nesupranta-

ma, ir man dar ir šiandien neaišku, tai kas toliau Varniuose atsitiko. Mano brolis Bronius Gustainis, pabuvęs Varniuose veik išėjus metus, girtu to drausmės batalijono viršininko buvo nušautas. Blogiausia, kad jis buvo nušautas be teismo, be jokio tardymo. Nušautas ne jis vienas. Kartu su juo buvo nušautas dar vienas laimė drausmės batalijone buvęs jaunas lietuvis.

Broniaus mirtis užtrūkė liūdesį visai mūsų šeimai. Tėvas nesuturė su savo sūnumi, bet kai jis neįteisingai ir be pagrindo buvo nužudytas, tai kartūmo laurė pas jį persipildė. Jis važiavo į Kauną, ieškojo teisybės, bet mažai ką ten galėjo surasti.

(Iš gerai patikimų šaltinių patyrmė, kad tuometinis Lietuvos kariuomenės vadās pats tyrinėjo Varniuose buvusio drausmės batalijono netvarką ir įvedė tvarką, o kapitoną Neurohį, buvusį to drausmės batalijono viršininką, iš pareigų atleido. N. Rėd.)

Negrįžus Broniui iš karo tarnybos, tėvas, prieš mirdamas, ūkį aprašė jauniausiam broliui Jonui. Tėvas nebuvo savo sūnumi Jonu patenkintas, bet kitos išeities jam nebuvo. Prieš mirdamas ūkį jam paliko.

Jonas Gustainis, mano brolis, jaunas vedė. Ūkininkas, matyt, iš jo nebuvo toks jau geras. Nejučiomis ūkis pradėjo smukti, namai apgriuvo. Jis turėjo du berniukus ir dvi mergaites.

Jo nelaimės dar labiau padidėjo, kai Lietuva buvo antrą kartą rusų okupuota. Pradžioje žemė dar nebuvo atimta, bet vienas brolio berniukas komunistų buvo persautas. Kulka pataikė į galvą ir smarkiai jį sužalojo. Jis nebuvo tardomas ir nebuvo teistas. Kraštą užėmę komunistai susirinko Naujų Metų švęsti, šventimo metu išgėrė daugiau negu galėjo pakelti ir pradėjo šaudyti į visas puses. Viena kulka pataikė mano brolio vaikui į galvą.

Bet tai dar ne pati didžiausioji Bliuviškių ūkininko nelaimė. Rusams antrą kartą įsiveržus į Lietuvą, Jo-

nas Gustainis, mano brolis, su visa šeima buvo suimtas, susodintas į policijos vežimą ir išvežtas į Sibirą. Rusai, suindami brolį, net nepasakė už ką jį stuma.

Mano brolio sūnus su šeima buvo išvežtas į Krasnojarsko sritį, kur jis buvo apgyvendintas netoli Resotų miestelio. Iš šio miestelio į Krasnojarską buvo apie 80 mylių. Ten buvo įrengta didelė prievartos darbo stovykla, kurioje visa jaunų Gustainių šeima buvo laikoma.

Kiekvieną dieną brolio sūnus buvo varomas į mišką įvairiems miško darbams. Ten jis prarado sveikatą. Miške spaudė dideli šaltiniai, jam buvo sunku pasiekti darbo vietą. Žiemą šaltiniai ir sniegas, o vasarą kankindavo uodai. Tiktai Stalinui mirus ir Chruščiovui prie valdžios atėjus, mano brolio sūnui buvo leista iš Sibiro grįžti į Lietuvą. Bet į Bliuviškius jis jau nebegrįžo. Rusai neleido jam į Bliuviškius ir į savą ūkį grįžti, tai tada jis vėl būtų į Sibirą antrą kartą išsiųstas.

Jonas Gustainis Lietuvon grįžo sužalotas žmogus. Jis liko be sveikatos ir be energijos. Jo šeima turėjo juo rūpintis. Ūkis iš jo atimtas, sveikata sutraiškyta, o jis pats panardintas į didžiausią vargą. Tą vargą į Panovį atnešė "komunistinė" santvarka, kuri darbininkams ir ūkininkams turėjo nešti gerbūvį.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRASTĮ "NAUJIENAS"

JOS VISAD RAŠO

TEISYBĖ

DR. ANNA BALIONAS

AKIU, AUSŲ NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima liginis pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia skambinti 374-8012

Telef. PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HElock 4-5849
Rezid.: 368-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.,
antradieniais ir penktadieniais 1-5, treč.
ir sekmadieniais uždarytas.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCELIUNAITĖ

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. KEDZIE AVE.
Telef. WA 5-2670.
Neatsiliepia — skambinti
471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien., antradien., ket-
virtadien. ir penktadieniais nuo 9 iki 11
val. popiet. Ketvirtadien. ir sekmadieniais
nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko skiautis ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2456 WEST 63rd STREET
Val.: antradien. nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadien. nuo 7-9 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Neužima rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofiso telefonai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sėkmadieniais ir trečadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofiso telefonai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 1-1223
OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiad.
ir penktadien. 9-12 val. vak. Seštdien.
ir sekmadien. 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumsonis, M. D. S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HElock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-4195
Prima liginis pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonai: HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telefonai: GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštdieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

BIZNINIAI, KURIE GARSINASI

"NAUJINIŲ" — TURĖ GERIAUSIA
PASISEKIMĄ BIZNINJE

Detroito naujienos

— Tautos šventės minėjimas

rugšėjo 10 d. prasidėjo šv. An-
tano bažnyčioje pamaldomis už
žuvusius bei nukankintus dėl
Lietuvos laisvės. Minėjimas —
akademija įvyko Lietuvių na-
muose. Minėjimą pradėjo L. B.
Apylinkės pirm. V. Selenis, pri-
statydamas Laimą Tautkevičiū-
tę, kuri vietoje atidaromojo žo-
džio padėkdamas eilėraštį. Po
to L. B. pirm. V. Selenis pakvie-
tė į garbės prezidiumą P. L. B.
pirm. S. Barzduką, gen. J. Čer-
nių, G. Gobienę, S. Šliž, kun. V.
Kriščiūnėvičį, D. L. O. C. pirm.
Dr. V. Misiulį ir Windsor L. B.
pirm. V. Čersky. Mergaitės gar-
bės svečiams apsiėmusios tau-
tinių drabužiais, prisegė po gė-

lę. Tolimesnei programai pra-

vesti buvo pakviesta stud. A.
Smalinskaitė. Invokaciją suka-
lėjo šv. Petro parapijos klebo-
nas kun. V. Kriščiūnėvičius. Vė-
liavų ceremonijos bei susikau-
pimo už mirusius ar nukankintus
nebuvo.

Pagrindinę kalbą pasakyti bu-
vo pakviestas svečias iš Kleve-
lando, PLB pirm. S. Barzdukas.
Jis savo kalboje kėlė Lietuvių
Bendruomenės reikšmę, kvietė
visus jungtis, o ypač jaunimą.
Savo kalboje tarpais citavo Škir-
pos, Sleževičiaus, kun. Krupavi-
čiaus ir kitų pareikštas mintis.
Po pagrindinės kalbos mok. J.
Peciūrienė pristatė tautinių šo-
kių grupės "Šilainė" vadovę G.
Gobienę, o jaunimo choro vadovą
muziką S. Šliž pristatė Radijo
Klubo programos vedėjas J. Kriš-
čiūnas. Minimiems meno vado-
vams pagerbti PLB pirm. St.
Barzdukas įteikė po medalį, iš-
leista Liet. Fondo su trijų bu-
vusiu prezidentų atvaizdais.

Mening programai išspildė Wind-
soro mergaičių kvartetą "Auš-
ra". Vadovė V. Tautkevičienė,
akordeonistė K. Puidaitė. Mi-
nėjimui pritaikintą eilėraštį de-
klamavo L. Tautkevičiūtė, "Auš-
ra" kvartetą padainavo apie
16 dainelių, o akordeonistė K.
Puidaitė pagrojo porą veikalų.
Atliko gana puikiai.

Meninei programai užsibaigus,
sugiedotas tautos himnas. Po mi-
nėjimo įvyko bendros vaišės.
Vaišių metu programai praversti
pakviestas stud. L. Mikulionis.
Vaišių metu kalbėjo gen. J. Čer-
nius, karių vardu pulk. J. Šepe-
tytis, Tautos fondo vardu V. Ku-
tkus ir pabaigai PLB pirm. St.
Barzdukas. Vaišės užsibaigė ge-
roje nuotakoje. Publikos minė-
jime dalyvavo apyplinė salė.

— Detroito Lietuvių Organi-

zacių Centro Valdybos posėdis
rugšėjo mėn. 9 d. buvo darbin-
gas. Priimta ruošti ir įvykusio
festivalio apyskaita, gauta gry-
no pelno \$1,231.54. Nutarta š.
m. gruodžio mėn. 10 d. suruošti
koncertą, smulkesnės informaci-
jos apie koncertą bus paskelbtos
vėliau.

— Aptarta Vasario 16-osios
minėjimo programa; minėjimas
įvyks 1973 m. vasario mėn. 18
d. Paskirtos aukos: Kultūros
Klubui \$30, ir Balfo 76 sk. \$20.

— Detroito artimiausias kul-

tūrinis parengimas, kabaretinis
vakaras su Antru kaimu įvyks
rugšėjo mėn. 23 d. 7 val. vak.
Liet. namuose. Ruošia LB V-ba.
A. Miežis

• Aukščiausias vandens kriok-

lys yra Venecueloje Carrao upė-
je, vadinamas Angelo kriokliu.
Vanduo krinta iš 3,212 pėdų
aukščio.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė.
Apie senus laikus.
Kai atitvarai ir laimės
Skrajojo po laukus...

S. Peterseniene

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ir
ryškiausiai. Naujienose galima gauti šių perlių ir šeimynų mūsų mažie-
iems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVY-
JUKES, 34 psl. su 8 apsakymais ir vaikišku pasauliu. Abi gausiai ili-
nuotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, SOKOLADINIS KISELIS, pasaka
nažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gra-
nus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Silman-
kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė - Peterseniene, LAUME DAUME. 17 eilėraščių, kaip
pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys.
Didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64
psl., kaina 5 dol.

5. Maironis, JAUNOJI LIETUYA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų 8-gos premi-
juota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail.
V. Staneikaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.

7. Juozas Švaistas, ŠAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos
vaikams iš jų gyvenimo ir žygų. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės
didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai
Eiluočių padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemai-
čiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos
pratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuo-
tų vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auk-
ėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

ROCKFORD, ILL.

Linksmesnė žinutė

Mūsų plačiai žinomi gyvento-
jai P. Poškai — Marija Poškienė
ir jos dukrelė Antonetė, tik
pora dienų kaip sugrįžo iš Lietu-
vos laimingai. Kokia tai nemato-
ma jėga traukia lietuvius pra-
matyti tą gražų prigimtą kraš-
tą, kuriame pirmą kartą išvydo
saulės spindulių šviesą. Nors
tūkstančiai mylių tolimo ir bran-
gi kelionė, bet nugalė viską no-
ras važiuoti.

Taip ir Marija Poškienė su
dukrele nuvažiavo dar kartą pa-
matyti tą gražią Suvalkijos apy-
linkę, tą Latrakių kaimą, kur
gimė, tą Gižų miestelį, kur ei-
davo pamaldų į bažnyčią. Pasi-
matė su savo brangiais giminė-
mis ir draugais, svečiavosi net
17 dienų. Sugrįžo išvargusios,
bet patenkintos.

Kokias naujienas ir įspūdžius
parvežė sužinosime vėliau.

Žvalgas

Vaivados laiškas Redakcijai

Antanas Vaivada, ilgas me-
tus dirbęs Naujienų redakcijoje,
rašiniams, kalboms bei or-
ganizaciniam darbu daug prisidėjęs
prie Dariaus-Girėno, o vėliau ir
Feliuko Vaitkaus skridimų.
Naujienų redakci-
jai atsiuntė šį laišką:

Šiomis dienomis atidžiai
skaiciau ir širdingai dėkoju
senam draugui ir kolegai Juo-
zui Smoteliui už vaizdingus jo
prisiminimus, paskelbtus šių
metų rugšėjo 7 ir 8 d. d. Nau-
jienose, apie Dariaus-Girėno ir
Vaitkaus skridimus ir mano
vaidmenį tuos skridimus or-
ganizuojant.

Sunku betgi sutikti, kai ma-
no nuopelnai būtų toki reikš-
mingi ir verti didesnio dėme-
sio. Buvo, tiesa, daug entuzi-
azmo ir gero noro. Išlieta daug
prakaisto ir išleista pinigų. Rei-
kėjo susitvarkyti prieš nepa-
grįstą kritiką ir pakeisti neuž-
tarnautą pašaipą, bet reikia
taip pat pasakyti, kad visas
tas darbas nešė didelį pasiten-
kinimą visiems jo pritarėjams
ir rėmėjams, kurių buvo daug,
labai daug, vėliau apdovanotų
ir visai užmirštų. Skridimas
buvo geros valios žmonių pa-

siryžimo ir pasiaukojimo vai-
sius. Aukos dėjo Chicago ir
New Yorko darbininkai, pro-
fesionalai ir laikraštininkai;
ūkininkai iš Scottville, Mich.,
ir angliakasiai iš Mahanoy Ci-
ty, Pa. Gaila, kad neturime
sąrašo, kur visi jų vardai tūk-
stančiais būtų surašyti.

Jus gerbiaus

Antanas Vaivada,

McLean, Virginia

JUOZO SMOTELIO PATIKSLINIMAS

Straipsnį "Atsiminimų nuo-
trupos" aš įkalbėjau į juoste-
lę, bet patį didžiausią darbą —
mašinėlės operavimą ir per-
rašymą atliko kiti.

Antras netikslumas yra po
Kemėžų — Žemaitės paveikslu.
Rašytoja Žemaitė apsigyve-
no Kemėžų bute ne kai atva-
žiavo į Ameriką, bet kai baigė
praktinį maršrutą. Išstius
metus Žemaitė ir adv. Andrius
Butla su žmona važinėjo po
lietuvių kolonijas, rinkdami
aukas nukentėjusiems nuo ka-
ro lietuviams. Šelpimu rūpi-
nosi Lietuvos šelpimo Fondas.

Žemaitė išvyko į Lietuvą
1921 metų vasarą. Dan Ryan
miške buvome suruošę atsi-
sveikinimą. Kemėžai išvyko
kiek vėliau. Juozas Smotelis

MILŽINAS DINOSAURAS

Paleontologai iš Brigham
Young universiteto Colorado
valstijoje pranešė, kad vieno-
je kalny lauklyje rasti mil-
žiniško dinosauro griaučiai,
kurių viena tik dešinio peties
menis yra 2.40 metrų ilgu-
mo. Dinosaurų gyventa prieš
150 milijonų metų.

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— Džukų Draugijos visuotinis su-
sirinkimas įvyks š. m. rugšėjo mėn.
24 d. 12 val. 30 min. Jaunimo Centre.
Visus "Džukų Draugijos" narius, jų
draugus ir norinčius į Draugiją isto-
ti širdingai kviečiame atsilankyti.
Džukų Draugijos Valdyba

— Amerikos Lietuvių Piliečių Pa-
lėgos klubo mėnesinis narių susir-
kinimas įvyks sekmadienį, rugšėjo 17 d.
1.00 val. po pietų Hollywood salėje,
2417 W. 43rd St. Nariai malonėkite
atsilankyti ir aptarti klubo reikalus,
kurių yra daug.
Rožė Didžiagalvė, rašt.

A. A.

PETRAS POVILAS PITPIRKA

Tragiškai mirė 1972 m. birželio 17 d. Buvo palaidotas birželio
21 dieną šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Ši sekmadienį, rugšėjo mėn. 17 dieną, 2:30 val. popiet bus pašven-
tintas paminklas šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse, Section 70, Block
6, Lot. 32.

Visi Petro Pitpirkos giminės, artimieji ir pažįstami kviečiami da-
lyvauti paminklo pašventinimo apeigose, o paskui visi kviečiami nu-
vykti į Club Antoinette, 4559 So. Richmond St.

Nuliūdę:

Tėvai, broliai ir sesuo.

A. A.

P A D Ė K A

A. A.

ANTANAS ŠEREIKA

atsiskyrė iš mūsų tarpo 1972 m. rugpjūčio 13 d. Palaidotas šv. Ka-
zimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems, ku-
rie vienokiu ar kitokiu būdu padėjo mums sunkioje a. a. Antano li-
goje, ypač Lietuvos Dukterų Draugijai, Chicago apskrities Balfo val-
dybai, p. I. Smieliauskenei ir kitiems teisiškiams bei mokslo drau-
gams. Labai didelis ačiū visiems kraujo aukotojams.

Dėkojame kun. F. Kelpšai, sesėlei Ambrosė ir jos skrybiaus ligo-
nės personalui už šv. Mišias, karštas maldas ir atidų a. a. Antano
globėjimą.

Ištikis sunkiai atsisakymo valandai, dėkojame visiems, suteiku-
siems paskutinį patarnavimą a. a. Antanui šermėnų dienomis kopy-
čioje, dalyvaujant šv. Mišiose ir palydint amžino poilsio vieta.

Kun. kleb. A. J. Zakarauskui už atliktąs gedulingas pamaldas
šv. P. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, už jautrų pamokslą ir
atliktas apeigas kapinėse.

Kun. P. Patlabaj už tartą atsisveikinimo žodį ir maldas kopyčio-
je. Taip pat prisidėjusiems savo maldomis kopyčioje kun. kleb. John
E. Jordan, kun. F. Kelpšai ir kan. V. Zakarauskui.

Dėkojame a. a. Antano draugams — karšto nešėjams, ir visiems
už pareikimą užuojautos spaudoje, žodžių ar laiškais, už gėles ir
aukas, ir prisidėjusiems savo maldomis ar užprašiusiems šv. Mišias
už velionio sielą.

Laidotuvių direktoriui John Evans ačiū už malonų ir nuosirdų
patarnavimą.
Dėkojame ir visiems tiems, kuriems neturėjome progos padėkoti
asmeniškai.

Liūdinti žmona, dukterys, sūnus, motina, broliai su šeimomis
ir uošviai.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

Turėdami apsiėjimą įšų gerą, tarp pagonų, kad tuose dalykuose,
kuriuose jus apkalba kaip piktadejus, matydami įšų geras darbus gar-
binti Dievą dienioje aplankymo, nes tai yra malonė, jei kas dėl sąžinės
Dievyje iškentė vargus, kentėdamas neteisai. 1 Pet. 2:12, 19.

Be abejonės būsimie apkalbami ir apšmeižiami, bet visi, kurie susipažins
su mumis, ir turės koki nors darbą su mumis, tur patirti mūsų išti-
kumą principams, tur užimti mūsų pastangas išiešti iš burnos tik tokius
žodžius ir tokias mūsų širdies mintis ir gyvenimo elgesius, kurie būtų pa-
tikimi Dievui ir garbinti jo vardą bei jo darbą, kad Dievas, kuriam pri-
guli garbė ir Karalystė ant amžių, būtų paslovinas per Kristų.

Kristus pasakė, kad jis įsteigė bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne
kiekvienam iš jų, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kri-
staus bažnyčia. Į visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidėje
knugutėje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei
parašysite tokiu adresu: Mr. F. Zavist, 3715 West 66th Street, Chicago,
Illinois 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYs MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYs MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAISONES VIETA

REpublic 7-5608

REpublic 7-3091

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOTIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS F. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

TEL.: YARds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE

PATARNAVI

MAS DIENA

IS NAKTI

TURIME

KOPYLČIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401

MUZIEJUS PIRMOJO ŽMOGAUS MĖNULYJE GARBEI

(Tęsinys)

MENULIO AKMENYS IR KITI EKSPONATAI

Išėjant į Armstrongo muziejų, prieangyje, pirmiausia pavaizduotas skrendantis paukštis (plasnojantis sparnais), kas simbolizuoja žmonijos per amžius svajonę keliauti oru. Be to, sienoje paveikslai vaizduoja tą momentą, kada Cape Kennedy 1969 m. liepos 16 d. Apollo 11 pradėjo savo epochinę kelionę į mėnulį.

Išstatytas baliono krepšys, instrumentai ir kiti įrenginiai, naudoti Daytono balionisto Warren Razor. Jis buvo aktyvus XX šimtmečio pradžioje, yra įvykęs daugelį rekordų ir laimėjęs keletą svarbių vaizduojamų momentų, kada Cape Kennedy 1969 m. liepos 16 d. Apollo 11 pradėjo savo epochinę kelionę į mėnulį.

Išpūdingai atrodo aukštai pakabinti primityvūs "dirizablio" Toledo II rėmai, pagaminti 1904—1905 m. žiemą, kai Toledo kilnės Roy Knabeshue tą žiemą pastatė tuo laiku stebuklingą "dirizabli" Toledo II ir su kuriu Knabeshue 1905 m. rugpjūčio 20 d. pirmą kartą istorijoje, skraidė New Yorko, Manhattan, padangėje, sukinėdamasis aplink dangorėžius ir stebėjęs gatvės susirinkusias newyorkiečių minias. Vėliau su tuo, vadinamuoju "to šimtmečio stebuklingu" įtais su skraidė Columbus, Clevelando ir kitų mažesnių miestelių švenčių progomis. Be to, po šių sėkmingų pasirodymų broliai Wright jį pakvietė dirbti pas save, kaip lėktuvų demonstratorių ir populiariausią viešuosiuose pasirodymuose.

Brolių Wright Modelio G dalys, pagamintos 1913 metais brolių Wright dirbtuvėje — The Wright Airplane Co. Tas Modelis

lis G, žinomas kaip skrendantis laivas, buvo išmėgintas pačio Orville Wright, pakylant nuo Miami upės (prie Daytono) vandens paviršiaus.

Visų dėmesį atkreipia geltonos spalvos lėktuvas 1946 Aero-7 AC Champio (ženklis NC 83422), su kuriu 16 metų amžiaus Neil Armstrongas mažame Wapakoneto aerodrome išmoko skraidyti. Jo instruktorius buvo Knudgard. Už vienos valandos skridimo pamoką tada jis mokėjo 9 dolerius, o pinigų užsidirbo būdamas to aerodromo jaunamiečių darbininku — "grease monkey".

Be išstatytų galingų raketų svarbesnių dalių, žmones domina išstatyta Gemini 8 kapsulė, su kuria skrido Neil Armstrongas ir majoras David Scott 1966 m. kovo 16-17 d. ir pirmą kartą pademonstravo orbitoje susijungimą su ankščiau išsiųsta Agen- da kapsule. Be to, publiką domina ir kiti originalūs eksponatai, kaip Armstrongo originalūs erdvei pritaikyti rūbai, raketų spec. metalo nuo karščio deformacija ir smulkesni pačio Armstrongo mokyklinio laikotarpio dalykai.

Gana vykęs praktiškas modelis, vadinamas "Orbit Table" (orbitos stalas apie šešių pėdų skersmens), kur galima pačiam pamėginti ir vaizdžiau suprasti pagrindinius erdvės bei universumo dėsnius. Tikrai, šis modelis būtų naudingas visoms mokykloms.

Iš visko atrodo, kad kiekvienam būtų įdomiausia savo akimis pamatyti iš arti mėnulio akmenis ar dulkes, tačiau, atrodo, kad publika ne per daug tuo domisi. Tuo tarpu čia yra tik vienintelė proga pašaliečiui pamatyti bent penkis įvairių rūšių akmenų grūdėlius, nors, nežinant, kad jie

Istorinis paminklas Belgijoje, vaizduojantis liūtą, pavadintą Vaterloo Liūtą, yra 200 pėdų aukščio. Iš čia galima matyti jūrų mūšio vietą, kur angliai 1815 metais sumušė Napoleono ir sunaikino jo svajonę apie didžiąją imperiją.

yra iš mėnulio, niekas jų neat-skirti nuo žemiškų.

Pasirodo, kad Neil Armstrongas, skrisdamas į mėnulį, buvo pasiėmęs ne tik Amerikos vėliavą, bet ir Ohio valstybės (maždaug 2 iš 4 colių formato). Šią Ohio vėliavą prezidentas Nixonas atitinkamam adresu perdavė Ohio valstybei, kas taip pat išstatyta šiame muziejuje.

Kiek iš vietos spaudos ir iš gandų teko nugirsti, kad kai kuriuos svarbesnius eksponatus, ypač mėnulio akmenis, Smithsonian Institution iš šio muziejaus nori atsiimti atgal. G. J. Smithsonian Institution įsteigta 1846 metais Washington, D. C., pagal James Smithson testamentą. Institutas apima plačias mokslo ir meno sritis.

ASTRO — TEATRAS

Pačiame muziejaus centre esančiame 60 pėdų skersmens pusrutulyje yra, taip vadinamas, astro — teatras. Į jį įėjus, gausi vaizdas, kad pats esi žvaigždėje erdvėje ir gali susidaryti maždaug vaizdą, ką patys astronautai yra matę ir jautę. Visas universumo pusrutulis (su Paukščių Keliu ir kitomis žvaigždėmis) pavaizduotas septynių ekrano prožektoriu, iš centro nustatytų skirtingomis trajektorijomis, ir daugelio garso sistemų dėka. Taip lankytojas "apgau-namas" esąs atvirtoje erdvėje, lyg žemę palikęs toli...

Toks pavaizdavimo būdas, kaip teigiama, yra iš viso pirmą kartą panaudotas muziejaus reikalam. Ir reikia pripažinti, kad tai yra gana vykęs dalykas.

BAIGIAMOSIOS PASTABOS

Tikrai toks muziejus su vertingais eksponatais turėtų būti kur nors arčiau didmiesčio, kad visuomenė galėtų patogiau ir greičiau pasiekti.

Reikia manyti, kad tik ką atidarytas Neil Armstrongo muziejus ateityje dar bus daugiausia patobulintas, papildytas naujais eksponatais, o reikalui esant — turės vietos kur plėstis. Šiuo lai-

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir įrenginiai

PARDUODAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
50% iki 50% nuolaida. Galima pirkti
sėjus ir išsimokėjus. Aptarnauja
lietuviai.

SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

MISCELLANEOUS

Įvairūs dalykai

IESKO SUNIES
S. m. rugsėjo mėn. 13 d. pabėgo šu-
niukas — Doberman pincir — 7 mėn
senumo, juodos spalvos, priekinės ko-
jos rudos, krūtine balta, vardas Sally.
Jį radus pranešti — gerai atlyginu.
2425 W. 69th STREET
Tel. 778-9721

ku dar trūksta numatytų projek-
to medžių, žolės ir kt.

Pravažiuojančiam per Ohio
valstybę būtų patartina neap-
lenkti šį įdomų muziejų, taip
pat ir prie Daytono esantį nau-
josios patalpos Air Force muzie-
jų, prisimenant brolių Wright
istorinę vietą ir atsiekimus avi-
acijoje.

(Pabaiga)

Dėl Yom Kipur šventės

Dy žydai advokatai, abudu
Illinojaus Taršos Kontrolės Ta-
rybos tarnautojai, apskundė
Apygardos teismui Illinojaus gu-
bernatorių Ogilvie ir valst. per-
sonalo direktorių Alan Draxel,
kaltindami juos, kad atsisakę
žydų šventę Yom Kipur pripa-
žinti legale valstybės švente.
Tuo būdu esanti varžoma žydų
tikėjimo laisvė. Skundėjai Ste-
ven Klein, 30 m., ir Stuart Sike-
vich, 30 m., reikalauja Yom Ki-
pur šventę skaityti žydams ly-
gios svarbos kaip yra Kalėdos
krikščionims.

Personalo departamentas pa-
aiškino, kad panašiai yra daro-
na su Juodųjų musulnų ir ki-
tais panašiais tikėjimais, bū-
tent šventi niekas nedraudžia,
tik už tokių švenčių dienas al-
gos nemokamos, jei nedirbama.

TRUMPAI

— Gerbiamos Naujienos: Pa-
siunčiant Jums penkinę už adre-
so permainynus, o gal ir Nau-
jienų prenumeratą brangiau
siųsti į CC Hills... Pentwaterį
gyventi yra sveika, gražu, saugu
ir patogiu; bet mano žmonai
(Dundulienės Marytei) mirus,
vienam nuobodu ir labai ilgu...
Todėl pastoviai gyvenusi pas
sūnų Ranoldą ir jo žmoną Do-
lores. Ačiū Juozui Smoleliui už
jo pabudimą iš snaudžiančiųjų
ir už seniai lauktus jo parašy-
mus Naujienose. Linkiu geros
sėkmės.
J. A. S.

P. S. Žinomas Naujienų žmo-
nus Bridgeporte, kur jaunuoliai
mane vadino "Naujienų Man".

♦ Kernavės Tunto Tėvų Ka-
mitetas ruošia smagią gegužinę
ir laužą Tėvų Marijonų sodybo-
je, Clarendon Hills, Ill. Sekma-
dienį, rugsėjo 24 d. 1:00 val. po
pietų. Bus įdomi programa,
skanus maistas, jaunims ir se-
niems žaidimai ir varžybos ir
smagus laužas. Lietaus atveju
— šokiai, maistas ir žaidimai
bus pastogėje.
(Pr.)

♦ Brighton Parko Lietuvių
Namy Savininkų Draugija ren-
gia linksnų Rudens Balių, ku-
ris įvyks šeštadienį, rugsėjo 16
dieną 7:30 val. vak. Balio Pakš-
to salėje, kampas 38-os g-vės ir
California Ave.

Draugijos valdyba, maloniai
prašo visus Brighton Parko na-
mų savininkus bei svečius šia-
me baliuje skaitlingai dalyvau-
ti. Svečiai bus vaišinami gar-
džia vakariene, veiks baras, tur-
tingas laimės šulinys, linksma
programa ir smagus B. Pakšto
orkestras.

Bilietai iš anksto galima įsi-
gyti Pr. Rumšos maisto parduo-
tuvėje, 4359 So. Maplewood
Ave., telef. VI 7-2149 arba prie
įėjimo.
Įėjimas ir vakarienė tik 6 dol.
asmeniui.
(Pr.)

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

MODERN FOLDING

CARTON PLANT

NEEDS EXPERIENCED

• GLUE MACHINE OPERATORS
For Post S. L. and International R. A.
• CUTTING PRESSMEN —
MIEHLE FLAT-BED
• REAM CUTTER OPERATORS
• FEEDERS FOR LITHO-PRESS
ROOM.

ROCKFORD

PAPER MILLS, INC.

7000 N. MANNHEIM RD.

ROSEMONT, ILLINOIS

Days — call — 312 — 774-7000

Eve. — call — 312 — 956-0169

Ask for Mr. YOUNG

EXPERIENCED

MILL WRIGHT

WANTED

Exceptional opportunity with over time
ben. shift differential. Paid vacation
& a comprehensive insurance benefit
program.
Apply in person.
UNITED STATES STEEL
SUPPLY DIVISION

13535 So. Terrence Ave., Chicago
(Hegewisch Burnham area)
Employment office open Monday to
Friday 9 A. M. to 4 P. M.
(An Equal Opportunity Employer)

PARTS ASSISTANT

Must have knowledge of foreign au-
to parts. Busy dept. Exc. opply. for
ambitious young man. Salary open.
Hospitalization, pension, vacation.
Ask for MR. LOGAN
LOEBER MOTORS, INC.
TEL. 944-0500

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

B A R M A I D S

DAYS

OR

NITES

Call between 12:00 & 3:00 P. M.
278-6930

HOUSEKEEPER NEEDED

4 days a week 12 noon to 6 P. M.
cook 1 meal, washing, ironing, light
housework.
Oak Lawn area.
Call Dr. RATAJIK
GA 2-4755 or GA 2-6056

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

POSITIONS OPEN IN
HEALTH CARE FACILITY
EARN WHILE YOU LEARN
Immediate openings for full & part
time personnel.

• NURSES, R.N.'s & L.P.N.'s
• COOKS & KITCHEN HELPERS
• NURSING AIDES & ORDERLIES
• HOUSEKEEPING PERSONNEL.
No exp. ne. will train. We pay
while you learn.

Outstanding fringe benefits. Life ins.
Major med. Health care. Pd. vac.
Sick leave.
Call 971-2645
or apply in person
FOUR SEASONS NURSING CENTER
5801 S. CASS AVE. WESTMONT, ILL.

EXPERIENCED COOK

For modern kitchen at Lake Forest
College. Excellent benefits including
paid vacations, good working condi-
tion, uniforms furnished. Apply at
SZARO FOOD SERVICE
% Lake Forest College
SHERIDAN RD. LAKE FOREST, ILL.
Or for appt., Call 234-1060

MEDICAL OPPORTUNITY

L. P. N.'s (Evenings)
3—11 and 11—7 Nursing Home.
Experienced preferred.
Convenient to transportation.
Full time. — Part time.
L. P. N.'s — all shifts.
CR 7-6888

FEMALE ASSEMBLERS

RADIO REPAIR EXPERIENCED
PREFERRED BUT WILL TRAIN
ELECTRON, INC.
3412 RIVER ROAD
Franklin Park, Ill.

NURSE

L. P. N.
Know Medical Records
Shelter - care. Northside.
929-2931

RENTING IN GENERAL

Nuomos

SUAUGUSI MOTERIS nori nuomoti
4 kambarius Bridgeporto apylinkė.
Skambinti LA 3-2736
nuo ryto iki 6 val. vak.

BRIDGEPORTE ISNUOMOJAMAS 4
kambarių butas vyresnio amžiaus
žmonėms. Teirautis 3348 So. Morgan
Street, krautuvėje, arba telefonu
RE 7-9689 po 7 val. vakaro.

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RUSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

38-TA IR ROCKWELL, 5 kambarių

medinis su pilnu rūsiu, \$10,000.

31-MA IR HARDING, 2 lotai ir 4

kambarių medinis namukas, \$10,900.

56-TA IR MOZART, 4 mieg. mūrinis

su rūsiu, Tik \$22,000.

44-TA IR TALMAN, 2 butų po 5

kamb. medinis, \$18,900.

43-ČIA IR CAMPBELL, 2 butų po 5

kamb. mūrinis, \$23,500.

48-TA IR KARLOW, 5 ir 6 kamba-
rių mūrinis, \$28,000.

44-TA IR FRANCISCO, 2 butų po 5

kamb. mūrinis, \$30,000.

LEMONTE, lotas ir 3 mieg. naujai

statomas namas.

32-RA IR HALSTED, restoranas su

6 kambarių butu, \$390 pajamų į mėn.

BIZNIO LOTAS, B-1 zona, 50x150',

prie 95-tos ir Roberts Rd.

Butų nuomavimas. Įvairūs draudimai

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5551

LEMONTE

NAUJAS NAMAS

5 BUTŲ PO 4 KAMBARIUS

SU 2 MIEGAMAIS

Beisiantas. Atsiraiši šiluma ir šiltas

vanduo.

SAVININKAS. Tel. 312 — 257-2373

SKUBIAI PARDUODAMAS

MARQUETTE PARKE

6½ kambarių mūrinis namas, 71 ir

Sacramento apylinkė. Pusantros vo-
nijos, sausas beisantas. Garažas.
Greit galima užimti.
\$23,900.
Tel. 737-7202.

NEAR 62 & WASHTENAW

See this 6 room teston brick Georgian

with 2 car brick garage. Finished

room in basement, 1½ baths, large

lot, many extras. Only \$23,000.

MILAN & MILAN

PR 9-4063

SUMMIT

CUSTOM BUILT 3 bdrm. ranch.

1½ baths. Gorgeous fin. bsmt. 2½

car garage — much more. Serious

buyers only.

Is OFFER — 4 bdrm., mante-

nance, free home — 3 fin. rms. in

basement. Move — in. Cond. Extra

adj. 30 ft. lot.

CENTANNE REALTORS

237-4600

NEAR 85 & ALBANY

4½ room brick bungalow, with 2 bed-

rooms, plus extra bedroom in base-

ment, 1 car brick garage attached.

Gas heat, 2 full baths.

Owner says SEE L.

MILAN & MILAN

PR 9-4063

M. A. SIMKUS

Real Estate, Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto daromi ir liudijami vertimai,

pildomi pilietybės pareiškimai i

kitoki blankai.

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos

visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis

3208½ W. 95th St.

GA 4-8654

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: Republic 7-1941

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato

J. B. KONČIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai \$4,00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ